

OIKEUSMINISTERIÖ

Viite
VN 675/2018

Asia
Saamelaiskäräjälakitoimikunnan esitys saamelaiskäräjälain muuttamisesta

Ulkoministeriö viittaa oikeusministeriön lausuntopyyntöön, jolla pyydetään lausumaan saamelaiskäräjälakitoimikunnan esityksestä hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta. Ulkoministeriö toteaa lausuntonaan seuraa-

vaa:

Alkuperäiskansojen oikeudet ovat Suomen kansainvälisen ihmisoikeuspolitiikan painopisteitä. Ulkoministeriön hallinnonalalla erityistä huomiota kiinnitetään alkuperäiskansoihin kuuluvien naisten ja tyttöjen asemaan sekä alkuperäiskansojen osallistumismahdollisuuksiin kansainvälisillä ja alueellisilla foorumeilla, kuten Yhdistyneissä kansakunnissa, Arktisessa neuvostossa ja Barentsin euroarktisessa neuvostossa.

Ulkoministeriön hallinnonalalle kuuluvissa kansainvälisissä alkuperäiskansas-asioissa keskeisenä instrumenttina on vuonna 2007 hyväksytty YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista (A/RES/61/295), joka suojelee ja edistää alkuperäiskansojen ja niihin kuuluvien yksilöiden oikeutta nauttia täysimääräisesti ihmisoikeuksista ja perusvapauksista. Julistuksella tunnustetaan alkuperäiskansojen itsemääräämisoikeus. Tämän perusteella ne voivat vapaasti määrätä poliittisen asemansa ja kehittää taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä olojaan. Julistus korostaa alkuperäiskansojen oikeutta kulttuurinsa, perinteidensä, historiansa sekä pyrkimystensä arvostukseen ja moninaisuuteen. Julistuksessa kiteytyy ajattelumalli alkuperäiskansojen osallistamisesta ja osallistumisesta päätöksentekoon. Se heijastaa alkuperäiskansoja koskevan kansainvälisen normiston kehitystä ja valtioiden sitoumusta edistää, kunnioittaa ja toteuttaa alkuperäiskansojen oikeuksia.

Saamelaiskäräjälakitoimikunnan esityksen tavoitteena on parantaa saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ja saamelaiskäräjien toimintaedellytyksiä. Tavoite on yhteneväinen Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden ja YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen asettamien tavoitteiden kanssa. Kansainvälisiä ja alueellisia ihmisoikeussopimuksia ja julistusta on käsitelty esityksessä myös yksityiskohtaisemmin kansainvälisenä normipohjana.

Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 7 ja 8/1976) täytäntöönpanoa valvova ihmisoikeuskomitea totesi heinäkuussa 2013 Suomelle antamissaan loppupäätelmissä (CCPR/C/FIN/CO/6), että viranomaisten ymmärrys ja sovittelunhalu koskien saamelaisten elämäntapaa saattaa olla riittämätön. Komitea muun muassa suositteli, että sopimusvaltion tulisi lisätä ponnistelujaan lainsäädäntömuutosten tekemiseksi saamelaisten oikeuksien täysimittaiseksi takamiseksi heidän perinteisillä alueillaan varmistamalla, että saamelaisyhteisöjen oikeutta vapaaseen, ennalta tapahtuvaan ja informoituun osallistumiseen heitä koskeviin poliittisiin prosesseihin ja kehittämishankkeisiin noudatetaan. Komitea myös suositteli, että sopimusvaltion tulisi edistää saamelaisten oikeuksien toteutumista vahvistamalla saamelaisten edustuksellisten instituutioiden, kuten saamelaiskäräjien, päätöksentekovaltaa.

Hallitus antaa seitsemännen määräaikaisraporttinsa yleissopimuksen täytäntöönpanosta heinäkuussa 2019. Raportissa tulee kertoa edellä mainittujen suositusten täytäntöönpanosta.

Myös kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 37/1970) täytäntöönpanoa valvova rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea on Suomelle antamissaan loppupäätelmissä (CERD/C/FIN/CO/20–22) ilmaissut huolestuneisuutensa siitä, että saamelaiskäräjillä on edelleenkin hyvin vähän päätösvaltaa asioissa, jotka liittyvät saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon, mukaan lukien maan ja luonnonvarojen käyttöön liittyvät oikeudet. Komitea suositteli, että sopimusvaltio saamelaiskäräjästä annettua lakia uudistaessaan lisää saamelaiskäräjien päätösvaltaa saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon liittyvissä asioissa, mukaan lukien oikeudet, jotka liittyvät maan ja luonnonvarojen käyttöön saamelaisten perinteisesti asuttamilla alueilla.

Hallituksen seuraava, yhdistetty 24.–26. määräaikaisraportti yleissopimuksen täytäntöönpanosta annetaan elokuussa 2021.

Ulkoministeriön näkemyksen mukaan nyt käsiteltävänä oleva esitys vastaa osaltaan ja tavoitteiltaan edellä mainittuihin YK:n sopimusvalvontaelinten antamiin suosituksiin.

Keskeisistä ehdotuksista

Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon

Saamelaiskäräjälakitoimikunnan ehdotuksessa esitetään saamelaiskäräjästä annettuun lakiin (974/1995) uutta säännöstä oikeudesta tulla merkityksi saamelaiskäräjien vaaliluetteloon. Tällä korvattaisiin aikaisempi 3 §:n säännös niistä edellytyksistä, joilla henkilön tulkitaan olevan saamelainen.

Kuten luonnoksen yleisperusteluissa todetaan, kansainvälinen oikeus ei määrittele alkuperäiskansaa eikä siihen kuuluvaa henkilöä. Esimerkiksi itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoja koskevan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 169 ensimmäisen luvun yleisissä periaatteissa ei määritellä niitä edellytyksiä, joilla yksilö voitaisiin määritellä heimo- tai alkuperäiskansaan kuuluvaksi.

Alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan YK:n julistuksen 9 artiklan mukaan alkuperäiskansoilla ja niihin kuuluvilla yksilöillä on oikeus kuulua alkupe-
räisyhteisöön tai -kansakuntaan kyseisen yhteisön tai kansakunnan perin-
teiden ja tapojen mukaisesti. Julistuksen 33 artiklan mukaan alkuperäis-

kansoilla on oikeus määrätä omasta identiteetistään tai jäsenyydestään tapojensa ja perinteidensä mukaisesti. Lisäksi alkuperäiskansoilla on oikeus määrätä toimielintensä rakenteet ja valita niiden jäsenet omia menettelyjään noudattaen.

Ulkoministeriön näkemyksen mukaan toimikunnan ehdotus vaaliluetteloon merkitsemisestä ottaa huomioon kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu- ja alkuperäiskansayhteisöön kuulumisen keskeisiä elementtejä: toisaalta henkilön oikeuden itseidentifikaatioon, toisaalta ryhmähyväksynnän eli alkuperäiskansayhteisön oikeuden päättää oman jäsenyytensä ehdoista tapojensa ja perinteidensä mukaisesti. Lisäksi ryhmähyväksynnän kannalta merkittävä ehdotus on saamelaiskäräjien ehdottaman kahden henkilön nimeäminen ehdotettuun uuteen oikaisulautakuntaan.

Saamelaiskäräjien yleinen toimivalta

Ulkoministeriö pitää myönteisenä saamelaiskäräjien yleistä toimivaltaa koskevaan 5 §:n ehdotettua muutosta, joka lisäisi käräjien tehtäviin saamelaiden alkuperäiskansaoikeuksien toteutumisen edistämisen Suomessa. Lisäystä voidaan perustella alkuperäiskansojen oikeuksien kansainvälisellä kehityksellä, mukaan lukien alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan YK:n julistuksen hyväksymisellä sekä muun muassa ihmisoikeussopimusten sopimusvalvontaelinten oikeuskäytännöllä sopimusten tulkinnasta.

Saamelaisten edustaminen kansainvälisissä tehtävissä

Esityksessä ehdotetaan saamelaiskäräjistä annetun lain 6 §:n selkiyttämistä. Ehdotus korostaa muun muassa saamelaiskäräjien kansainvälisiä tehtäviä nykyisten kansainvälisten yhteyksien sijaan. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu muutos tukee saamelaiskäräjien osallistumista alkuperäiskansojen asemaan ja oikeuksiin liittyvien kansainvälisten asioiden käsittelyyn.

Ulkoministeriö on pyrkinyt johdonmukaisesti edistämään alkuperäiskansojen osallistumista heitä koskevaan päätöksentekoon YK-järjestelmässä. YK:n yleiskokouksen puheenjohtajien nimittämien neuvonantajien, mukaan lukien Suomen pysyvä edustaja *Kai Sauer*, johdolla neuvoteltiin vuosina 2016 ja 2017 päätöslauselma alkuperäiskansojen osallistumisesta YK:ssa. Neuvottelut pohjautuivat syksyllä 2014 New Yorkissa YK:n yleiskokouksen korkean tason istuntona järjestetyssä alkuperäiskansojen maailmankonferenssissa hyväksyttyyn loppuasiakirjaan (A/RES/69/2). Yleiskokouksen päätöslauselma (71/321) hyväksyttiin 8.9.2017. Se rohkaisee pyrkimyksiä edistää alkuperäiskansojen edustajien ja instituutioiden osallistumista niitä koskevissa asioissa YK:n toimielinten kokouksiin. Keskustelut osallistumisen edistämisestä jatkuvat yleiskokouksen 75. istunnossa. Tätä edeltävät konsultaatiot alkuperäiskansojen kanssa.

Ulkoministeriö tukee taloudellisesti saamelaiskäräjien osallistumista kansainvälisiin alkuperäiskansakokouksiin. Esimerkkinä tästä on YK:n talous- ja sosiaalneuvoston alainen alkuperäiskansa-asioden pysyvä foorumi, jonka istuntoihin ulkoministeriö on rahoittanut saamelaisosallistujia vuosittain.

Laajemmin alkuperäiskansojen edustajien osallistumista YK:n alkuperäiskansamekanismeihin tuetaan ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) hallinnoiman alkuperäiskansojen vapaaehtoisrahaston kautta (*UN Voluntary Fund for Indigenous Populations*). Vuonna 1985 perustetun

(A/RES/40/131) rahaston mandaattia on laajennettu kattamaan myös ihmisoikeusneuvoston ja sopimusvalvontaelinten istunnot. Ulkoministeriön kautta maksettavalla vapaaehtoisrahoituksella Suomi on tukenut rahastoa vuodesta 1992. Myös Suomen saamelaiset voivat hakea apurahaa tästä rahastosta.

Pohjoismaiden ja Venäjän saamelaisia edustava Saamelaisneuvosto on Arktisen neuvoston pysyvä osanottaja. Suomi kannattaa alkuperäiskansojen vahvaa osallistumista arktiseen yhteistyöhön ja tukee taloudellisesti Saamelaisneuvostoa ja saamelaisten osallistumista edistäviä hankkeita.

Kertomus

Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa saamelaiskäräjät laatisi vuosittain kertomuksen saamelaisia koskevien asioiden kehityksestä suoraan eduskunnalle eikä enää valtioneuvostolle hallituksen kertomuksen laatimista varten. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan esitetty muutos on omiaan edistämään saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien täytäntöönpanon seurantaa, eduskunnan suoraa vuorovaikutusta saamelaiskäräjien kanssa ja myös lisäämään laajempaa tietoisuutta saamelaisten tosiasiallisesta tilanteesta Suomessa.

Tietoisuuden lisäämistä saamelaisista on edellyttänyt muun muassa Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio (ECRI) vuonna 2013 (CRI(2013)19) Suomelle antamissaan suosituksissa.

Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite

Ulkoministeriön hallinnonalalla kuullaan ja konsultoidaan saamelaiskäräjiä alkuperäiskansojen asemaan ja oikeuksiin liittyvissä kansainvälisissä ja alueellisissa asioissa. Esimerkiksi kansainvälisten ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanon määräaikaishavainnointissa saamelaiskäräjille varataan mahdollisuus lausua laadittavina olevista raporttiluonnoksista. Saamelaiskäräjien näkemyksiä on sisällytetty hallituksen määräaikaishavainnoihin.

Saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä säädetään viranomaisten ja saamelaiskäräjien välisestä neuvotteluvelvoitteesta. Tällä hetkellä neuvotteluvelvoitteen täyttämiseksi asianomaisen viranomaisen on varattava saamelaiskäräjille ainoastaan tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella asiasta.

Esitysluonnoksessa esitetään neuvotteluvelvoitteen muuttamista yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoitteeksi, joka olisi tavanomaista lausunto- ja kuulemismenettelyä pidemmälle menevä osallistumismuoto viranomaisen päätöksentekoon. Ulkoministeriö kannattaa tätä esitystä.

Neuvotteluvelvoitteen vahvistaminen olisi yhdenmukaista alkuperäiskansojen aseman ja oikeuksien viimeaikaisen kansainvälisen kehityksen kanssa. Alkuperäiskansojen oikeuksia koskeva YK:n julistus on tuonut pysyvästi alkuperäiskansojen oikeuksiin vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen (*free, prior and informed consent*) käsitteen. Kansainvälisessä oikeudessa oikeutta vapaaseen ja tietoon perustuvaan ennakkosuostumukseen tulkitaan siten, että valtioiden tulee vähintään vilpittömien mielin konsultoida alkuperäiskansoja ennen hankkeisiin ja toimenpiteisiin ryhtymistä.

Jotta ennakkosuostumus olisi tietoon perustuvaa, alkuperäiskansan edustajille tulee antaa kaikki asian kannalta merkittävät tiedot sekä niiden har-

kintaan ja käsittelyyn tulee varata riittävästi aikaa. Tiedot tulee antaa kielellä, jota alkuperäiskansa helposti ymmärtää. Alkuperäiskansoilla on oikeus saada tietoja myös riippumattomista lähteistä päätöksentekonsa tueksi.

Vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta ei tulkita alkuperäiskansojen veto-oikeudeksi, vaan lähinnä keinoksi varmistaa alkuperäiskansojen osallistuminen päätöksentekoon sellaisissa asioissa, joilla on suora vaikutus niiden asemaan ja oikeuksiin. Mahdollisuus suostumuksen ilmaisemiseen tulee nähdä menettelynä.

Ehdotusta tarkasteltaessa erityistä merkitystä on alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen 18 artiklalla, jonka mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus osallistua omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti valittujen edustajiensa kautta päätöksentekoon asioissa, jotka voivat vaikuttaa näiden kansojen oikeuksiin. Artikla korostaa samalla alkuperäiskansojen oikeutta vapaasti määritellä yhteisöjensä sisällä, kuka niitä edustaa päätöksenteossa.

Vastaavasti erityistä merkitystä on myös julistuksen 19 artiklalla, jonka mukaan valtioiden tulee neuvotella vilpittömässä mielessä ja toimia yhteistyössä kyseisten alkuperäiskansojen kanssa näiden omien edustuselinten kautta saadakseen niiden vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen ennen kuin valtiot hyväksyvät ja panevat täytäntöön lainsäädännöllisiä tai hallinnollisia toimia, jotka voivat vaikuttaa alkuperäiskansoihin.

Suomi on saanut kansainvälisiltä ihmisoikeuselimiltä suosituksia vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen soveltamisesta. Viimeksi tänä vuonna YK:n talous- ja sosiaalineuvoston alainen alkuperäiskansasioiden pysyvä foorumi muistutti suosituksissaan (E/2018/43, E/C.19/2018/11), että kaikkien valtioiden tulee noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeuksia, mukaan lukien konsultoida alkuperäiskansoja niihin liittyvissä asioissa ja kunnioittaa alkuperäiskansojen vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta kaikissa vaiheissa. Suosituksen yhteydessä viitattiin Suomeen ja suunnitteilla olevaan Jäämeren rataan.

Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoitteeseen 9 §:n 2 momentissa esitetään lisättäväksi viranomaiselle ja muuta julkista hallintotehtävää hoitavalle velvoite laatia pöytäkirja käydyistä neuvotteluista. Ulkoministeriö puoltaa esitystä kaikkien osapuolten oikeusvarmuutta ja hallinnon avoimuutta edistävänä.

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota ehdotettuun 9 §:n 3 momenttiin ja sen sanamuotoon ”huomattavaa haittaa” ja toteaa, että huomattavan haitan esittämisestä pelkkä ”pyrkimys huolehtia” on velvoittavuudeltaan heikko. Huomattavan haitan aiheutuminen alkuperäiskansan oikeudelle elvyttää, harjoittaa ja kehittää omaa kulttuuriaan, mukaan lukien perinteisiä elinkeinojaan ja kieliään, voisi heikentää edellytyksiä harjoittaa alkuperäiskansan kulttuuria siinä määrin, että alkuperäiskansan olemassa olo olisi uhattuna. Saamelaisten jo tunnustettujen oikeuksien rajoittaminen tai heikentäminen olisi Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentin ja 22 §:n sekä myös Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden ja –sitoumusten kannalta varsin ongelmallista. Ulkoministeriö esittää muotoilun tarkistamista siten, ettei lakiin kirjattaisi potentiaalista mahdollisuutta huomattavasta haitasta ja sen myötä olemassa olevan oikeustilan heikkenemisestä.

Aloiteoikeus

Saamelaiskäräjästä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 b § aloiteoikeudesta. Vähintään viidelläkymmenellä saamelaisella olisi oikeus tehdä saamelaiskäräjille aloite käräjien tehtäviin kuuluvassa asiassa.

Ulkoministeriön näkemyksen mukaan aloiteoikeus lisäisi saamelaisten piirissä julkista keskustelua tärkeiksi koetuista aiheista, toisi uuden vaikuttamiskeinon ja samalla vahvistaisi osallistumista päätöksentekoon yhteisön sisällä. Aloiteoikeus voisi lisätä saamelaisten sisäisten vähemmistöryhmien, kuten saamelaisten vammaisten henkilöiden ja seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöjen, osallistumisoikeuksia heitä koskevaan ja heihin vaikuttavaan päätöksentekoon.

Tässä yhteydessä ulkoministeriö viittaa sen rahoituksella laadittuun, vuonna 2017 julkaistuun tilaustutkimukseen *Vähemmistöjen sisäisten vähemmistöjen ihmisoikeudet ja moniperustainen syrjintä: saamelaiset vammaiset henkilöt ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt* (Laura Olsén, Leena Heinämäki, Assi Harkoma, *Juridica Lapponica* 43, Lapin yliopisto 2017).

Yksityiskohtaisia kommentteja yleisperusteluista

Esityksen yleisperusteluissa jaksoissa 2.1 lainsäädännöstä ja käytännöistä ja 2.2 kansainvälisestä kehityksestä ja ulkomaiden lainsäädännöstä, sivuilla 8, 19, 20 ja 24, viitataan "rotusyrjintäkomiteaan" ja sivuilla 20 ja 21 "rotusyrjinnän vastaiseen komiteaan". Ulkoministeriö esittää, että kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 37/1970) täytäntöönpanoa valvovaan komiteaan viitattaisiin sen koko nimellä "rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea" (*Committee on the Elimination of Racial Discrimination*). Esitykseen tulisi myös lisätä ko. yleissopimuksen Suomen säädöskokoelman sopimussarjan numero.

Jaksossa 2.1, sivulla 9, todetaan, että saamelaiskäräjillä ei ole puheoikeutta YK:n sopimusvalvontaelinten istuntojen niissä kokouksissa, joissa komiteat käsittelevät Suomen hallituksen määräaikaishavaintoja ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanosta vuoropuhelussa hallituksen valtuuskunnan kanssa. Ulkoministeriö tarkentaa, että sopimusvalvontaelinten ja hallituksen välinen julkisissa istunnoissa käymä suullinen vuoropuhelu on ainoastaan komitean ja hallituksen asettaman valtuuskunnan välinen, mutta sitä voi seurata paikan päällä Genevessä tai taltiona verkossa. Osa komiteoista antaa lyhyen puheenvuoron tarkastelun kohteena olevan valtion kansalliselle ihmisoikeusinstituutiolle, mutta varsinainen vuoropuhelu on aina rajattu vain komitean ja hallituksen välille. Saamelaiskäräjillä on mahdollisuus toimittaa sopimusvalvontaelimille kirjallista aineistoa sekä osallistua komiteoiden kanssa luottamukselliseen vuoropuheluun ennen Suomen hallituksen määräaikaishavaintien tarkastelua.

Ulkoministeriö esittää, että kansainvälistä kehitystä kuvaavassa jaksossa 2.2 käsiteltäisiin perustuslain jälkeen kansainväliset ja alueelliset ihmisoikeussopimukset ja muut sopimukset, sen jälkeen poliittiset sitoumukset, kuten YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista, ja vasta näiden jälkeen YK:n ihmisoikeusneuvoston alaisiin erityismekanismeihin kuuluvien erityisraporttien suositukset.

Samassa jaksossa 2.2 sivulla 17 viitataan Euroopan neuvoston alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevaan eurooppalaiseen peruskirjaan (SopS 23/1998) ja todetaan Suomen määritelleen saamen kielen vähemmistökie-

leksi. Ulkoministeriö esittää tämän täsmentämistä "alueelliseksi vähemmistökieleksi".

Ulkoministeriö esittää lisättäväksi 2.2 jaksoon taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 6/1976) ja viittauksen taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia käsittelevän komitean vuonna 2014 hyväksymiin loppupäätelmiin ja suosituksiin (E/C.I2/CO/FIN/6), joissa komitea muun muassa kehottaa Suomea hankkimaan saamelaisilta vapaan ja ennakkotietoon pohjautuvan suostumuksen ennen lupien myöntämistä yksityisyrityksille taloudelliseen toimintaan saamelaisyhteisöjen perinteisesti asuttamilla ja käyttämällä alueilla.

Lisäksi ulkoministeriö esittää lisättäväksi jaksoon 2.2 myös saamelaislasten oikeuksien kannalta merkittävän YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista (SopS 59 ja 60/1991). Lapsen oikeuksien komitea on vuonna 2011 Suomelle antamissaan loppupäätelmissä ja suosituksissa (CRC/C/FIN/CO/4) suosittanut ottamaan huomioon komitean yleiskommentin no. 11 (2009) alkuperäiskansojen lapsista ja heidän yleissopimuksen mukaisista oikeuksistaan (CRC/C/GC/11). Yleiskommentissa käsitellään muun muassa alkuperäiskansaan kuuluvien lasten näkemysten kunnioittamista ja oikeutta tulla kuulluksi.

Samassa jaksossa sivulla 21 viitataan Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen (SopS 1 ja 2/1998) täytäntöönpanoa valvovaan komiteaan "asiantuntijakomiteana". Komitean nimi tulisi muuttaa neuvoa-antavaksi komiteaksi (*Advisory Committee*).

Esityksen vaikutukset - sukupuolivaikutusten arviointi

Esityksessä ei mainita mahdollisten sukupuolivaikutusten arviointia. Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (67–68/1986) täytäntöönpanoa valvova naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea on vuonna 2014 Suomelle antamissaan loppupäätelmissä (CEDAW /C/FIN/CO/7) suositellut varmistamaan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen kaikkiin saamelaisia koskeviin toimintaperiaatteisiin ja ohjelmiin sekä ryhtymään konkreettisiin toimiin lisätäkseen saamelaisnaisten edustusta poliittisessa ja julkisessa elämässä sekä saamelaisyhteisössä että sopimusvaltion yhteiskunnassa yleensä.

Oikeuspäällikön sijainen
Yksikönpäällikkö

Yksikönpäällikkö

Kaija Suvanto

Krista Oinonen